

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Одеський національний медичний університет
Факультет медичний
Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії з курсом урології та
офтальмології

Силабус вибіркової компоненти
«Політравма у дітей»

Обсяг:	<i>Загальна кількість годин на компоненту:</i> 120 годин, 4,0 кредити. Семестр III – IV. 2 рік
Дні, час, місце:	За розкладом занять. Кафедра загальної, дитячої та військової хірургії з курсом урології та офтальмології. Вул. Віталія Нестеренка 3, Обласна дитяча клінічна лікарня. 9-ти поверховий будинок, 8 поверх.
Викладач (-і):	Лосєв О.О., д. мед. Н., професор, професор кафедри. Елій Л.Б., к. мед. н., доцент.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Мельниченко Марина Георгіївна +380501976185 E-mail: maryna.melnychenko@onmedu.edu.ua Очні консультації: щодня з 14.00 до 16.00 з викладачем який проводить заняття. Онлайн-консультації: щодня з 14.00 до 16.00. Посилання на онлайн консультацію надається кожному здобувачу під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами звання докторів філософії з педіатрії буде здійснюватися аудиторно.

Під час дистанційного навчання, за виробничою необхідністю, комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, через месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ

Предмет вивчення вибіркової компоненти – «Політравма у дітей»

Пререквізити і постреквізити компоненти (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія. Для освоєння дисципліни необхідні знання, уміння та навички таких дисциплін як анатомія людини, гістологія, ембріологія, мікробіологія, фізіологія,

оперативної хірургія та топографічної анатомія, пропедевтика дитячих хвороб, дитячі інфекційні хвороби та інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити: педіатрія, внутрішня медицина, хірургія, акушерство і гінекологія, інфекційні хвороби, епідеміологія та принципи доказової медицини, онкологія та радіаційна медицина, травматологія і ортопедія, фтизіатрія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога, гігієна та екологія, паліативна та хоспісна медицина, загальна практика (сімейна медицина).

Мета вибіркової компоненти – підготовка фахівців, які здатні компетентно розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницької інноваційної діяльності при плануванні та виконанні власних досліджень та підготовки докторів філософії до якісного виконання функціональних обов'язків, пов'язаних з актуальними проблемами діагностики та екстреної медичної допомоги при політравмі у дітей, набуття відповідних практичних навичок та вмінь.

Завдання:

1. Надання здобувачам ступеня доктора філософії знань щодо етіології, патогенезу, визначення впливу різноманітних факторів на організм дитини під час вибухів, руйнування будівель та прогнозування можливих пошкоджень у дітей.
2. Надання здобувачам ступеня доктора філософії знань відносно клінічної картини, особливостей перебігу та можливих ускладнень при політравмі у дітей, в тому числі особливості перебігу політравми в різних вікових групах.
3. Надання здобувачам ступеня доктора філософії знань щодо сучасних критеріїв діагностики при політравмі у дітей, методів клінічного та лабораторно-інструментального обстеження хворих при політравмі (включаючи рентгенологічні, ультразвукові, комп'ютерні), розуміти інформативність, чутливість та специфічність цих методів.
4. Надання здобувачам ступеня доктора філософії знань щодо сучасних методів лікування; фармакологічної характеристики основних класів лікарських препаратів та механізми їх дії; принципів раціонального вибору лікарських засобів для лікування політравми у дітей, в тому числі, невідкладних станів та наслідків політравми у дітей.

Очікувані результати

У результаті вивчення вибіркової компоненти здобувач звання доктора філософії з педіатрії повинен:

Знати:

- визначення впливу різноманітних факторів на організм дитини під час вибухів, руйнування будівель та прогнозування можливих пошкоджень.
- визначення тактики ведення хворих з пошкодженнями різних локалізацій;

- діагностувати невідкладні стани в клініці дитячої хірургії і надати екстрену медичну допомогу дитині з пошкодженнями різних локалізацій в умовах військового часу;
- виявляти різні клінічні прояви ускладнення і встановлювати попередній діагноз дитині з пошкодженнями різних локалізацій в умовах військового часу

Вміти:

- Проводити первинний травмоогляд дитини з пошкодженнями різних локалізацій.
- Проводити опитування батьків дитини, обстеження та медичне ведення дітей при політравмі.
- Збирати анамнез, проводити огляд хворого, пальпацію, аускультацію, перкусію, описання об'єктивного статусу та визначення клінічних симптомів при політравмі у дітей.
- Обґрунтувати план обстеження і лікування при політравмі у дітей.
- Скласти план обстеження і лікування при політравмі у дітей.
- Визначати показання і протипоказання до операції, особливостей ведення післяопераційного періоду при політравмі у дітей.
- Інтерпретувати допоміжні методи дослідження: ультразвукове дослідження, лабораторні та біохімічні аналізи, показники гемодинаміки (Р, АТ, Нt, Нb, ОЦК).
- Запропонувати алгоритм дії лікаря та тактику ведення дітей при політравмі.
- Проводити диференційну діагностику та обґрунтовувати клінічний діагноз.
- Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу дітям при політравмі.
- Визначати характер та принципи лікування хворих дітей на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ОПИС ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ

«Політравма у дітей»

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі практичних занять (50 аудиторних годин); організації самостійної роботи здобувача (70 годин).

Методи навчання: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду гематологічного пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій, рольові ігри, інструктаж та відпрацювання навичок на

симуляційних муляжах та гібридному пацієнті, тренувальні вправи при політравмі у дітей.

Мова навчання: українська.

Зміст вибіркової компоненти

Тема 1. Загальні питання концепції травматичної хвороби при множинній і сполучної травмі. Історія формування концепції, періоди травматичної хвороби, практична значимість. Синдром взаємного обтяження

Тема 2. Особливості діагностики політравми. Сучасні алгоритми діагностики політравми. Сучасні алгоритми надання невідкладної допомоги дітям з травматичною хворобою.

Тема 3. Травматичний шок. Діагностика, особливості перебігу при політравмі. Реанімаційні заходи при різних комбінаціях ушкоджень. Особливості проведення, помилки й ускладнення.

Тема 4. Закрита травма органів грудної клітини. Алгоритм дії лікаря при травматичних ушкодженнях грудної клітини.

Тема 5. Травматичні ушкодження легень, гемоторакс. Множинна травма, поєднана травма, комбінована травма.

Тема 6. Ураження серцево-судинної системи при політравмі у дітей. Патогенез. Клінічні прояви. Надання медичної допомоги на етапах медичної евакуації.

Тема 7. Травма органів черевної порожнини і заочеревинного простору у дітей. Алгоритм дії лікаря при травмі органів черевної порожнини і заочеревинного простору у дітей. Особливості хірургічного лікування травм органів черевної порожнини і заочеревинного простору у дітей

Тема 8. Черепно-мозкова та спінальна травма. Пологові ушкодження у дітей: кефалогематоми, пошкодження хребта і спинного мозку. Особливості переломів кісток у новонароджених. Лікування компресійних переломів хребців.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Амбулаторно-поліклінічна хірургія дитячого віку: навчально- методичний посібник. Видання друге, доповнене та перероблене / за заг. ред. проф. В.А. Дігтяра, проф. В.І. Сушка. – Дніпро: Герда, 2018. – 248 с.
2. Дитяча хірургія. Навчальний посібник. Частина 2. За редакцією. Толстаново О. К., Рибальченка В. Ф., Данилова О. А. та ін. Житомир «ПОЛІССЯ». 2016. – 370 с.
3. Дитяча хірургія: навч.-метод. пос.// за ред. В.А. Дігтяра. – Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. – 338 с.
4. Погорілий В.В. Дитяча хірургія. Част.1/ під заг. ред. В.В. Погорілого, О.Г. Якименко, В.С. Коноплицького, В.А. Навроцького. – ПП “ТД Едельвейс і К”. Вінниця. – 2016. – 352с.

5. Погорілий В.В. Дитяча хірургія: метод. реком., част.2 / В.В. Погорілий, Н.Г. Пшук, О.Г. Якименко, В.А. Навроцький. – ПП “ТД Едельвейс і К”. – Вінниця. -2016. -351с.
6. Політравма у дітей: навч.-метод.посіб. /І.М. Бензар, В.Є. Бліхар, Б.М. Боднар, за ред. А.Ф. Левицького. – Укрмедкнига. – Тернопіль. – 2014.-200 с.
7. Puri P. Pediatric Surgery General Principles and Newborn Surgery/ Prem Puri, ed. Springer, 2020.

Додаткова:

1. Наказ МОЗ України від 26.03.2025 № 536 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу спеціалізованої медичної допомоги «Початкова, реанімаційна та післяреанімаційна допомога новонародженим»“.
2. Стандарт медичної допомоги серцево-легенева реанімація у дітей (базові та розширені заходи) Наказ Міністерства охорони здоров'я України 18 липня 2024 року № 1259.
3. Alemayehu H, Aguayo P. Pediatric Blunt Thoracic Trauma. J Pediatr Intensive Care. 2015 Mar;4(1):35-39. doi: 10.1055/s-0035-1554987. PMID: 31110848; PMCID: PMC6513125.
4. Bree S, Horne S, Reavley P, Mayhew E. The Paediatric Blast Injury Field Manual. London, Great Britain: Imperial College London, Save the Children International, The Paediatric Blast Injury Partnership; 2019.
5. Coccolini F, Montori G, Catena F. et al. Splenic trauma: WSES classification and guidelines for adult and pediatric patients. World J Emerg Surg. 2017 Aug 18; 12:40. doi: 10.1186/s13017-017-0151-4. PMID: 28828034; PMCID: PMC5562999.
6. Coccolini F, Moore EE, Kluger Y, et al. WSES-AAST Expert Panel. Kidney and uro-trauma: WSES-AAST guidelines. World J Emerg Surg. 2019 Dec 2;14:54. doi: 10.1186/s13017-019-0274-x. PMID: 31827593; PMCID: PMC6886230.
7. Dogrul BN, Kiliccalan I, Asci ES, Peker SC. Blunt trauma related chest wall and pulmonary injuries: An overview. Chin J Traumatol. 2020 Jun;23(3):125-138. doi: 10.1016/j.cjte.2020.04.003. Epub 2020 Apr 20. PMID: 32417043; PMCID: PMC7296362.
8. Fornari MJ, Lawson SL. Pediatric Blunt Abdominal Trauma and Point-of-Care Ultrasound. Pediatr Emerg Care. 2021 Dec 1;37(12):624-629. doi: 10.1097/PEC.0000000000002573. PMID: 34908375.
9. Galvagno SM Jr, Nahmias JT, Young DA. Advanced Trauma Life Support® Update 2019: Management and Applications for Adults and Special Populations. Anesthesiol Clin. 2019 Mar;37(1):13-32. doi: 10.1016/j.anclin.2018.09.009. Epub 2018 Dec 27. PMID: 30711226.
10. O'Rourke MC, Landis R, Burns B. Blunt Abdominal Trauma. 2022 Jul 25. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2022 Jan–. PMID: 28613739.
11. Spahn DR, Bouillon B, Cerny V, et al. The European guideline on management of major bleeding and coagulopathy following trauma: fifth edition. Crit Care.

- 2019 Mar 27;23(1):98. doi: 10.1186/s13054-019-2347-3. PMID: 30917843; PMCID: PMC6436241.
12. Stawicki SP. Trends in nonoperative management of traumatic injuries - A synopsis. *Int J Crit Illn Inj Sci.* 2017 Jan-Mar;7(1):38-57. doi: 10.4103/IJCIIS.IJCIIS_7_17. PMID: 28382258; PMCID: PMC5364768.
 13. Stengel D, Rademacher G, Ekkernkamp A, Güthoff C, Mutze S. Emergency ultrasound-based algorithms for diagnosing blunt abdominal trauma. *Cochrane Database Syst Rev.* 2015 Sep 14;2015(9):CD004446. doi: 10.1002/14651858.CD004446.pub4. PMID: 26368505; PMCID: PMC6464800.

ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://www.rada.gov.ua>)
2. Веб-портал Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua/>)
3. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України (<http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>)
4. Сайт Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (<http://komzdrav.rada.gov.ua>)
5. Сайт Національна академія медичних наук України (<http://www.amnu.gov.ua/index.php>)
6. Сайт AskReform (<http://askreform.com>)
7. Офіційний сайт Національного медичного університету імені О. О. Богомольця (<http://nmu.ua>)
8. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / AmericanMedicalAssociation
9. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
10. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
11. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
12. www.gmc-uk.org - *General Medical Council (GMC)*
13. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація
14. <http://library.med.utah.edu/WebPath/webpath.html>
<http://www.webpathology.com>
15. <https://www.geisingermedicallabs.com/lab/resources.shtml>
16. <http://www.pathologyoutlines.com>
17. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
18. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування, участь у рольовій грі), практичний (робота з пацієнтом та його батьками), відпрацювання практичних навичок на симуляційному обладнанні, оцінка комунікативних навичок та активності на занятті.

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ (РОЗПОДІЛ БАЛІВ)

Структура оцінки поточної навчальної діяльності одного практичного заняття:

Оцінка	Структура
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє теоретичним матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, рольовій грі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду дитини та на симуляційному обладнанні, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення, надає невідкладну допомогу.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, рольовій грі, демонструє практичні навички під час огляду дитини та на симуляційному обладнанні з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, рольовій грі, демонструє практичні навички під час огляду дитини та на симуляційному обладнанні, надає невідкладну допомогу, з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, рольовій грі, не демонструє практичні навички під час огляду дитини та на симуляційному обладнанні, не надає невідкладну допомогу.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачені.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – залік, виставляється здобувачу який виконав усі розділи освітньої програми вибіркової компоненти, приймав активну участь у практичних заняттях, має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ.

1. Самостійна робота передбачає лише підготовку до кожного практичного заняття.
2. Самостійне вивчення стандартів надання невідкладної допомоги при політравмі дітям різного віку.

ПОЛІТИКА ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ

Політика навчальної дисципліни відповідає правилам, встановленим [Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті](#), у відповідності до [Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету](#), [Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі](#)

здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

1. Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
2. Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу відділу аспірантури.

Політика щодо академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ♦ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ♦ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ♦ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тощо);

Політика щодо відвідування та запізень:

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, фонендоскоп, медичні латексні рукавички.

Стан здоров'я: здобувачі, хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Початок занять: 8.30.

Здобувач, який спізнився на заняття може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої: можуть бути застосовані з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії: робоча, спокійна.